

Aitareya Upanishad

ఐతరేయోపనిషత్

|| శాన్తిపాఠః ||

ఓం వాజ్మే మనసి ప్రతిష్ఠితా మనో మే వాచి
ప్రతిష్ఠితమావిరావీర్మ ఏధి | వేదస్య మ ఆణీస్థః
శ్రుతం మే మా ప్రహాసీః | అనేనాధీతేనాహోరాత్రాన్
సన్దధాన్యతం వదిష్యామి | సత్యం వదిష్యామి |
తన్మామవతు | తద్వక్తారమవతు | అవతు
మామవతు వక్తారమవతు వక్తారం | ఓం శాన్తిః
శాన్తిః శాన్తిః ||

ఆత్మా వా ఇదమేక ఏవగ్ర ఆసీత్ | నాన్యత్కించన
మిషత్ | స ఈక్షత లోకాన్ను సృజా ఇతి || 1 ||
స ఇమాల్లోకానసృజత | అంభో
మరీచీర్మరమాపోఽదోఽంభః పరేణ దివం ద్యౌః

ప్రతిష్ఠాఽన్తరిక్షం మరీచయః | పృథివీ మరో యా

అధస్తాత్తా ఆపః || 2 ||

స ఈక్షతేమే ను లోకా లోకపాలాన్ను సృజా ఇతి |

సోఽద్భ్య ఏవ పురుషం సముద్ధృత్యామూర్చయత్

|| 3 ||

తమభ్యతపత్తస్యాభితప్తస్య ముఖం నిరభిద్యత

యథాఽణ్డం ముఖాద్వాగ్వాచోఽగ్నిర్నాసికే

నిరభిద్యేతాం నాసికాభ్యాం ప్రాణః |

ప్రాణాద్వాయురక్షిణీ నిరభిద్యేతామక్షీభ్యాం

చక్షుశ్చక్షుష

ఆదిత్యః కర్ణౌ నిరభిద్యేతాం కర్ణాభ్యాం శ్రోత్రం

శ్రోత్రాద్దిశస్త్వజ్ నిరభిద్యత త్వచో లోమాని లోమభ్య

ఓషధివనస్పతయో హృదయం నిరభిద్యత

హృదయాన్మనో మనసశ్చన్ద్రమా నాభిర్నిరభిద్యత

నాభ్యా అపానోఽపానాన్మ్రత్యుః శిశ్నం నిరభిద్యత

శిశ్నాద్రేతో రేతస ఆపః || 4 ||

తా ఏతా దేవతాః సృష్టౌ అస్మిన్మహాత్యర్ణవే

ప్రాపతంస్తమశనాపిపాసాభ్యామన్వవార్జితే | తా

ఏనమబ్రువన్నాయతనం నః ప్రజానీహి

యస్మిన్ప్రతిష్ఠితా అన్నమదామేతి || 1 ||

తాభ్యో గామానయత్తా అబ్రువన్న వై

నోఽయమలమితి |

తాభ్యోఽశ్వమానయత్తా అబ్రువన్న వై

నోఽయమలమితి || 2 ||

తాభ్యః పురుషమానయత్తా అబ్రువన్ సుకృతం

బతేతి పురుషో వావ సుకృతం | తా

అబ్రవీద్యథాఽఽయతనం ప్రవిశతేతి || 3 ||

అగ్నిర్వాగ్భాత్వా ముఖం ప్రావిశద్వాయుః ప్రాణో

భూత్వా నాసికే ప్రావిశదాదిత్యశ్చక్షుర్భూత్వాఽక్షిణీ

ప్రావిశాద్దిశః శ్రోత్రం భూత్వా కర్ణౌ

ప్రావిశన్నోషధివనస్పతయో లోమాని భూత్వా

త్వచం ప్రావిశంశ్చన్ద్రమా మనో భూత్వా హృదయం

ప్రావిశన్మృత్యురపానో భూత్వా నాభిం ప్రావిశదాపో
రేతో భూత్వా శిశ్నం ప్రావిశన్ || 4 ||

తమశనాయాపిపాసే

అబ్రూతామావాభ్యామభిప్రజానీహీతి | తే

అబ్రవీదేతాస్వేవ వాం దేవతాస్వాభజాయేతాసు

భాగిన్యా కరోమీతి | తస్మాద్యస్యై కస్యై చ దేవతాయై

హవిర్గృహ్యతే భాగిన్యావేవాస్యామశనాయాపిపాసే

భవతః || 5 ||

స ఈక్షతేమే ను లోకాశ్చ లోకపాలాశ్చాన్నమేభ్యః

స్పృజా ఇతి || 1 ||

సోఽపోఽభ్యతపత్తాభ్యోఽభితప్తాభ్యో

మూర్తిరజాయత |

యా వై సా మూర్తిరజాయతాన్నం వై తత్ || 2 ||

తదేతత్సుష్టం పరాఙ్మయిషూంసత్ తద్వాచాజిఘ్నుక్షత్

తన్నాశ్కోద్వాచా గ్రహీతుం |

స యద్దైనద్వాచాఽగ్రహైష్యదభివ్యాహృత్య

హైవాన్న మత్రస్యత్ || 3 ||

తత్రాణేనాజిఘ్నుక్షత్ తన్నా శక్నోత్రాణేన గ్రహీతుం

|

స యద్దైనత్రాణేనాగ్రహైష్యదభిప్రాణ్య

హైవాన్న మత్రస్యత్ || 4 ||

తచ్ఛక్నుషాజిఘ్నుక్షత్ తన్నా శక్నోచ్ఛక్నుషా

గ్రహీతుం |

స యద్దైనచ్ఛక్నుషాఽగ్రహైష్యద్భృష్ట్యా

హైవాన్న మత్రస్యత్ || 5 ||

తచ్ఛ్రేణాజిఘ్నుక్షత్ తన్నా శక్నోచ్ఛ్రేణ గ్రహీతుం

|

స యద్దైనచ్ఛ్రేణాగ్రహైష్యచ్ఛ్రుత్వా

హైవాన్న మత్రస్యత్ || 6 ||

తత్త్వచాజిఘ్నుక్షత్ తన్నా శక్నోత్త్వచా గ్రహీతుం |

స యద్దైనత్త్వచాఽగ్రహైష్యత్ స్ఫుష్ట్యా

హైవాన్న మత్రస్యత్ || 7 ||

తన్మనసాజిఘ్నక్షత్ తన్నాశక్నోన్మనసా గ్రహీతుం |

స యద్దైనన్మనసాఽగ్రహైష్యద్ధ్యాత్వా

హైవాన్నమత్రప్స్యత్ || 8 ||

తచ్ఛిశ్చేనాజిఘ్నక్షత్ తన్నాశక్నోచ్ఛిశ్చేన గ్రహీతుం

స యద్దైనచ్ఛిశ్చేనాగ్రహైష్యద్విస్సుజ్య

హైవాన్నమత్రప్స్యత్ || 9 ||

తదపాసేనాజిఘ్నక్షత్ తదావయత్ | సైషోఽన్నస్య

గ్రహో యద్వాయురన్నాయుర్వా ఏష యద్వాయుః

|| 10 ||

స ఈక్షత కథం న్విదం మద్యతే స్యాదితి స ఈక్షత

కతరేణ ప్రపద్యా ఇతి | స ఈక్షత యది

వాచాఽభివ్యాహృతం యది ప్రాణేనాభిప్రాణితం

యది చక్షుషా దృష్టం యది శ్రోత్రేణ శ్రుతం యది

త్వచా స్పృష్టం యది మనసా ధ్యాతం

యద్యపాసేనాభ్యపానితం యది శిశ్చేన విస్సుష్టమథ

కోఽహమితి || 11 ||

స ఏతమేవ సీమానం విదర్శ్యేతయా ద్వారా

ప్రాపద్యత | సైషా విద్యుతిర్నామ

ద్వాస్తదేతన్నాఽన్దనం | తస్య త్రయ ఆవసథాస్త్రయః

స్వప్నా

అయమావసథోఽయమావసథోఽయమావసథ

ఇతి || 12 ||

స జాతో భూతాన్యభివ్యైఖ్యత్ కిమిహన్యం

వావదిషదితి | స ఏతమేవ పురుషం బ్రహ్మ

తతమమపశ్యదిదమదర్శనమితి 3 || 13 ||

తస్మాదిదన్ద్రో నామేదన్ద్రో హ వై నామ తమిదన్ద్రం

సన్తమింద్ర | ఇత్యాచక్షతే పరోక్షేణ పరోక్షప్రియా ఇవ

హి దేవాః పరోక్షప్రియా ఇవ హి దేవాః || 14 ||

పురుషే హ వా అయమాదితో గర్భో భవతి |

యదేతద్రేతస్తదేతత్సర్వేభ్యోఽఙ్గేభ్యస్తేజః

సంభూతమాత్మన్యేవాత్మానం బిభర్తి తద్యదా

స్త్రీయాం సిఇచ్చత్యధైనజ్జనయతి తదస్య ప్రథమం

జన్మ || 1 ||

తత్ స్త్రీయా ఆత్మభూయం గచ్ఛతి యథా స్వమజ్ఞం

తథా తస్మాదేనాం న హినస్తి |

సాఽస్వైతమాత్మానమత్ర గతం భావయతి || 2 ||

సా భావయిత్రీ భావయితవ్యా భవతి తం స్త్రీ గర్భ

బిభర్తి సోఽగ్ర ఏవ కుమారం

జన్మనోఽగ్రేఽధిభావయతి | స యత్కుమారం

జన్మనోఽగ్రేఽధిభావయత్యాత్మానమేవ

తద్భావయత్యేషం

లోకానాం సన్తత్యా ఏవం సన్తతా హీమే లోకాస్తదస్య

ద్వితీయం జన్మ || 3 ||

సోఽస్యాయమాత్మా పుణ్యేభ్యః కర్మభ్యః ప్రతిధీయతే

| అథాస్యాయమితర ఆత్మా కృతకృత్యో వయోగతః

పైతి స ఇతః ప్రయన్నేవ పునర్జాయతే తదస్య

తృతీయం జన్మ || 4 ||

తదుక్తమృషిణా గర్భే ను సన్నన్వేషామవేదమహం
దేవానాం జనిమాని విశ్వా | శతం మా పుర
ఆయసీరరక్షన్నధః శ్వేనో జవసా నిరదీయమితి |
గర్భ ఏవైతచ్ఛయానో వామదేవ ఏవమువాచ || 5

||
స ఏవం విద్వానస్మాచ్ఛరీరభేదాదూర్ధ్వ
ఉత్త్రంయాముష్మిన్ స్వర్గే లోకే సర్వాన్
కామానాప్త్వాఽమృతః సమభవత్ సమభవత్ || 6

||
కోఽయమాత్మేతి వయముపాస్మహే కతరః స
ఆత్మా యేన వా పశ్యతి యేన వా శృణోతి యేన వా
గన్ధానాజిఘ్రతి యేన వా వాచం వ్యాకరోతి యేన వా
స్వాదు చాస్వాదు చ విజానాతి || 1 ||

యదేతద్ధృదయం మనశ్చైతత్ | సంజ్ఞానమాజ్ఞానం
విజ్ఞానం ప్రజ్ఞానం మేధా దృష్టిర్ధృతిర్మతిర్మనీషా
జుతిః స్మృతిః సంకల్పః క్రతురసుః కామో వశ ఇతి |

సర్వాణ్యేవైతాని ప్రజ్ఞానస్య నామధేయాని భవన్తి ||

2 ||

ఏష బ్రహ్మైష ఇన్ద్ర ఏష ప్రజాపతిరేతే సర్వే దేవా

ఇమాని చ పఞ్చ మహాభూతాని పృథివీ

వాయురాకాశ ఆపో జ్యోతీంషిత్యేతానీమాని చ

క్షుద్రమిశ్రాణీవ | బీజానీతరాణి చేతరాణి చాణ్డజాని

చ జారుజాని చ స్వేదజాని చోద్భిజ్జాని చాశ్వా గావః

పురుషా హస్తినో యత్కించేదం ప్రాణి జగ్గమం చ

పతత్రి చ యచ్ఛ స్థావరం సర్వం తత్ప్రజ్ఞానేత్రం

ప్రజ్ఞానే ప్రతిష్ఠితం ప్రజ్ఞానేతో లోకః ప్రజ్ఞా ప్రతిష్ఠా

ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ || 3 ||

స ఏతేన ప్రజ్ఞేనాత్మనాస్మాల్లోకాదుత్త్రంయాముష్మిన్

స్వర్గే లోకే సర్వాన్ కామానాప్త్వాఽమృతః

సమభవత్ సమభవత్ || 4 ||

|| శాన్తిపాఠః ||

ఓం వాజ్ఘ్నే మనసి ప్రతిష్ఠితా మనో మే వాచి
ప్రతిష్ఠితమావిరావీర్మ ఏధి | వేదస్య మ ఆణీస్థః
శ్రుతం మే మా ప్రహాసీః | అనేనాధీతేనాహోరాత్రాన్
సన్దధాంయృతం వదిష్యామి | సత్యం వదిష్యామి |
తన్మామవతు | తద్వక్తారమవతు | అవతు
మామవతు వక్తారమవతు వక్తారం | ఓం శాన్తిః
శాన్తిః శాన్తిః ||